

TEATR POLONIA

Thomas Vinterberg, Tobias Lindholm

NA RAUSZU

Adaptacja sceniczna: Claus Flygare

Reżyseria: Marcin Hycnar

Obsada: Marcin Hycnar, Adam Krawczuk,
Marcin Perchuć, Maciej Wierzbicki

Premiera 29 grudnia 2023

Thomas Vinterberg, Tobias Lindholm

Na rauszu

Reżyseria:
Marcin Hycnar

Tłumaczenie:
Jacek Telenga

Scenografia:
Wojciech Stefaniak

Asystent scenografa i kostiumy:
Małgorzata Domańska

Choreografia:
Anna Hop

Reżyseria światła:
Katarzyna Łuszczuk

Producent wykonawczy:
Magdalena Kłosińska

Realizacja światła:
Rafał Piotrowski

Realizacja dźwięku:
Michał Tatar

Projekcje wideo:
Paweł Nowicki

Występują:

Marcin Hycnar, Adam Krawczuk, Marcin Perchuć, Maciej Wierzbicki.
(W nagraniach rozmów telefonicznych głos użyczyła Maria Seweryn)

Premiera: 29 grudnia 2023 r.

Prawa autorskie Autora i Tłumacza tej sztuki reprezentuje Nordiska ApS, Kopenhaga (www.nordiska.dk) we współpracy z Agencją ADiT.

Janusz Wróblewski

Dwie lampki wina i chodzi o to, żeby stale uzupełniać ten brak

„Lepiej być sławnym pijakiem niż anonimowym alkoholikiem” – mawiał przewrotnie Charles Bukowski, narcyz, kultowy pisarz i znany koneser napojów wysokowych. Ale inny jego aforyzm wyrwany ze scenariusza filmu *Ćma barowa*: „Kiedy piję, zmierzam ku zgubie” – zapamiętany już tak dobrze nie został. Wysokoprocentowe trunki zawsze chętniej były postrzegane jako wymarzony środek do przełamania lodów. W kulturze i w życiu pełniły funkcję ceremonialną, budowały wspólnotę, pomagały wprowadzać się w stan odmiennej świadomości, budziły euforię, uchodziły za drogocenny napój zapewniający zdrowie i niezbędne kalorie. Natomiast długo wzbraniano się przed pokazywaniem, że jako stały element biesiad zwiększały ryzyko otępienia i demencji, były czynnikiem wzmacniającym piciactwo czy przemoc, nie mówiąc o groźbie uzależnienia.

W zasadzie do końca II wojny światowej, a więc ponad dekadę od zniesienia prohibicji w USA, pijacy byli przeważnie postaciami humorystycznymi, farsowymi – bełkoczącymi dowcipy i zalecającymi się beznadziejnie do ładnych panienek. Dopiero Billy Wilder w *Straconym weekendzie* (1945) ośmielił się przedstawić przenikliwie bezlitosną wizję ponurej degradacji człowieka przez alkoholizm. Zrobił to, łamiąc zakazy narzucone przez kodeks Haysa, które zabraniały pokazywania brutalnych scen, w tym picia alkoholu, co miało chronić społeczeństwo przed nieodpowiednim wpływem, złymi wzorcami, zepsuciem obyczajów.

Stan upojenia nie wydaje się zbyt fotogeniczny, lecz z jakichś powodów światowa sztuka, w tym kino, darzyła go estymą. Może z tego względu, że w najoczywistszy sposób oddawał prawdę o podwójnej naturze człowieka, zawsze rozdartego między tym, kim chciałby być, a własnymi słabościami, wyobcowaniem i szaleństwem. Co skutkowało w minionym półwieczu całą galerią wspaniałych, budzących grozę pijaków, którzy podnosili się z dna, próbowali budować życie od nowa i na powrót lądowali w ramionach nałogu. Nicolas Cage zapijający się na śmierć w *Zostawić Las Vegas*. Broniący się przed atakami delirium Konsul w wykonaniu Alberta Finneya w ekranizacji *Pod wulkanem*. Niezrównoważony psychicznie Jack Nicholson w *Lśnieniu*. Za kolejne brawurowe ujęcie tej wyniszczającej masochistycznej pasji (auto)destrukcji Duńczyk Thomas Vinterberg dostał Oscara.

Pozornie beztroska komedia *Na rauszu* oferuje coś w rodzaju łagodnej terapii wstrząsowej. Już sam punkt wyjścia jest wywrotowy. Chodzi o teorię norweskiego psychiatry Finna Skårderuda, według której normalny poziom alkoholu we krwi ludzi jest po prostu zbyt niski. Abyśmy poczuli się nieco szczęśliwsi, powinien wynosić około 0,5 promila. Czterech dojrzałych mężczyzn, którym kryzys wieku średniego mocno dał się we znaki, świętując urodziny jednego z nich przy szampanie, wódce i bułgarskim winie, bierze to całkiem serio, a ponieważ eksperyment przynosi im same korzyści, szybko znoszą limit i ustalają, że górną

granice progu trzeźwości każdy powinien wyznaczać sobie na własną odpowiedzialność według dowolnej skali.

Brzmi jak żart, na ekranie i scenie przeistacza się jednak w fascynującą, wciągającą grę polegającą na bardzo dyskretnie prowadzonej obserwacji konsekwencji rozluźniania norm w imię poszanowania indywidualnej wolności. Pod płaszczykiem świetnej zabawy mamy okazję przyrzeć się bacznie zasadom funkcjonowania w grupie i temu, jak pod wpływem utraty kontroli nad otępiającymi zmysły trunkami zmieniają się relacje życia intymnego i zawodowego. Możemy uwierzyć w dobroczynne działanie wódki uwalniającej od lęków, przynoszącej ulgę, by chwilę później doznać gorzkiej deziluzji romantycznej mitologii picia.

Vinterberg nie podaje moralu na tacy. Tak ustawia sceny i prowadzi narrację, by nie demonizować przesadnie ani nie przeginać w kierunku satyry, niemniej doczekał się zarzutów, że wszystko, co nam pokazuje, to demoralizacja w stanie czystym.

Paradoks polega na tym, że mimo iż duńska młodzież znana jest z tego, że pije w Europie najwięcej (w czasie jednej popijawy młody Duńczyk pochłania średnio ćwiartkę wódki), to jednak dorośli nie biją w tej dziedzinie jakichś ekstremalnych rekordów. Na tle pozostałych krajów Duńczycy plasują się blisko średniej europejskiej (11,3 litra rocznie na głowę). To komplikuje nieco obraz, bo uniemożliwia

postawienie prostego znaku równości między złym przykładem płynącym z góry a rosnącym uzależnieniem. Vinterberg eksploruje ten temat, świadomie zawieszając odpowiedź na pytanie, co z punktu widzenia interesu społecznego i moralności publicznej wydaje się dobre, a co złe. Bo dla każdego wygląda to trochę inaczej.

To wszystko może dziwić, a nawet niepokoić nas, Polaków, mających z alkoholem swoje własne porachunki. W sumie zajmujemy 10. miejsce w tabeli spożycia krajów OECD, ale w kulturze masowej wciąż pokutuje model pozbawionego hamulców rodaka, wykorzystującego każdą sposobność do upicia się. Nieprzypadkowo w dwóch popularnych hollywoodzkich klasykach: *Tramwaju zwanym pożądaniem* oraz w *Pół żartem, pół serio* mający polskie korzenie odpychający i uwodzicielski Stanley Kowalski grany przez Marlona Brando oraz piosenkarka Sugar Kane Kowalczyk (Marylin Monroe) często zaglądają do kieliszka.

Stereotyp pijanego jak białego Polaka nie wziął się znikąd, a libacje, biby, chłanie towarzyszyły nam co najmniej od czasów sarmackich, by spektakularną formę przybrać w okresie PRL-u. Ikoną filmowego alkoholika na zawsze pozostanie Jan Himilbach, kamieniarz z zawodu, o charakterystycznym, zdartym od wódki i papierosów głosie. To on, śmiertelnie skacowany, żywo przytakujący, pobudza Zdzisława Maklakiewicza do wygłoszenia w *Rejsie* Marka Piwowońskiego

pamiętnego monologu o polskim kinie. Z ich duetu: zdroworozsądkowego proletariusza i pretensjonalnego inteligenta śmiała się cała Polska. Doskonale zdając sobie sprawę, że to parodia hołubionych przez komunistyczną władzę przodowników pracy, klasy robotniczej i – patrząc szerzej – absurdów najweselszego w obozie socjalistycznym baraku.

„Piło się romantycznie albo tragicznie, albo antykomunistycznie czy przez rozum. Dookoła bieda codzienna, kłamstwo, chamstwo, brak perspektyw. „Tylko wódka zapomnienie da”, jak śpiewał harmonista w filmie Hasa według opowiadania Marka Hłaski *Pętle*” – tłumaczył fenomen przymusu peerelowskiego picia Janusz Głowacki. Bo kto nie pił, temu nie ufano. W ten sposób Polacy uśmierzali strach, załatwiano interesy, budowano plemienność, z butelką w dłoni rozprawiano się z własnymi demonami, losem, życiem.

Szczególne pole do popisu mieli w tej materii artyści nawiązujący do młodopolskiej legendy. (Artysta nie dba o wygląd, pali, pije, ale za to „żyje”). Wielu z nich sięgało po kieliszek przed tworzeniem, w trakcie i po, a potem na premierze. Alkohol był narzędziem buntu, służył poszerzaniu sfery wolności, pozwalał złapać chwile szczęścia i nigdy nie mogło go zabraknąć. Władza odpowiadała na to zapotrzebowanie. Wiedziała, że bezpośrednim impulsem do protestów są puste półki i podwyżki. Żerowała na ludzkiej naiwności, wychodząc z założenia, że póki wódka się leje, komunizm nie jest zagrożony.

Wspomniana przez Głowackiego *Pętle*, wyprodukowana w 1958 roku, była pierwszą w powojennej kinematografii próbą urealistycznienia zjawiska. Przyglądała się alkoholizmowi poprzez cierpienie psychiczne, a nie ukrytą, upolitycznioną manifestację bezradności lub rozpacz pracujących mas. Nakierowanie uwagi na problematykę egzystencjalną przyniosło Wojciechowi Jerzemu Hasowi uznanie. Jego film wyrwany z autentycznego środowiska, osadzony w realiach peryferii dużego miasta, porównywano ze smutnymi, wizualnymi esejami Michelangela Antonioniego, a sam reżyser namawiał, by interpretowano go jako studium samotności inteligenta i przeczucia zbliżającej się katastrofy. Nie zaś ciężkiej choroby.

W nowej Polsce alkoholowy krajobraz kojarzył się nieodłącznie z biedą i wsią, gdzie na festynach raczono się głównie tanim winem i piwem. Nie licząc dokumentalnej *Arizony* Ewy Borzęckiej (1997), przedstawiającej okrutną panoramę alkoholowej degrengolady w popegeerowskiej wsi Zagórki, odważną próbę zmierzenia się z tematem podjął dopiero Marek Koterski. Sam ostro pijący, ale już na odwyku, w postać Adasia Miauczyńskiego we *Wszyscy jesteśmy Chrystusami* (2006) włożył wszystkie swoje złe sny, wyrzuty sumienia, obsesje, udręki związane z wychodzeniem z uzależnienia. A film wystylizował na psychoanalityczną spowiedź sfrustrowanego wykładowcy uniwersyteckiego ubraną w kostium Męki Pańskiej. Kulturoznawca grany na przemian przez Marka Kondrata i Andrzeja

Chyrę jest dumny z siebie, winą za swoje kompleksy obarcza żonę i syna, za nic nie chce przyznać, że stracił kontrolę i stoi w obliczu klęski. „Ja piję? To ktoś inny pije za mnie” – odpiera zarzuty.

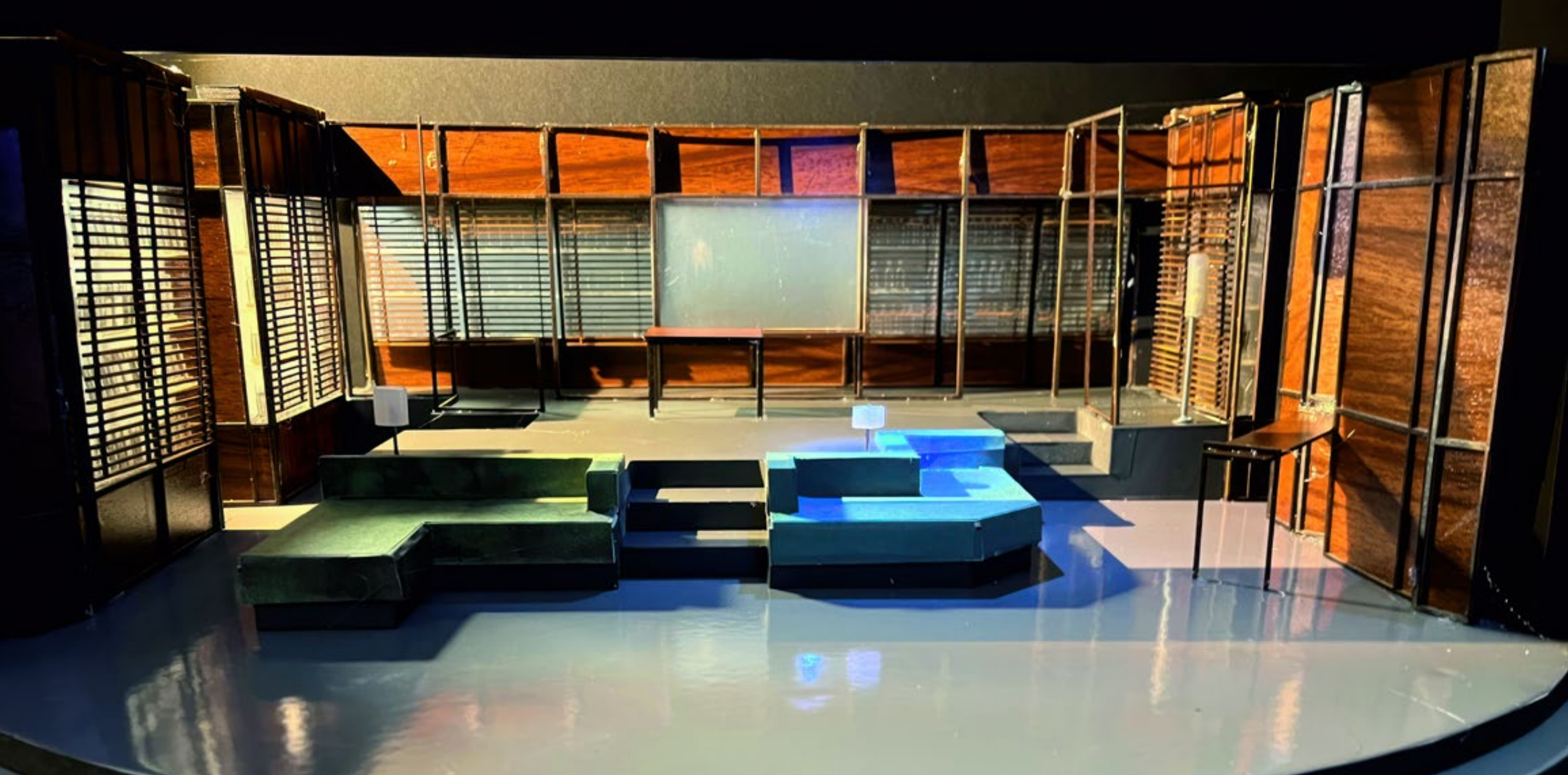
Artyści rzadko porzucali męską pespektywę. Tabu przełamała Barbara Sass-Zdort. W *Tylko strach* (1993) Anna Dymna zagrała znaną dziennikarkę telewizyjną przegrywającą pod wpływem zazdrości walkę z nałogiem. To z jej ust pada ciekawe wyznanie miłosne pod adresem czystej wyborowej: „Czekałam na ten moment, bardziej niż na kochanka”. Tym samym tropem niemal dwie dekady później podążyła Kinga Dębska, pogłębiając w *Zabawie, zabawie* obraz nieradzących sobie z emocjami świetnie wykształconych, opływających w luksusy pań, które poświęciły wiele dla kariery, okupując to ciężkim uzależnieniem.

W XXI wieku zażarty bój o miano alkoholowego demiurga wyobraźni zbiorowej toczy się dalej. Dominują skrajnie różne wizje odysei alkoholowej. Naturalistyczna, orgiastyczna, bez opamiętania, do samego dna piekła narzucona przez Wojciecha Smarzowskiego (*Wesele, Dom zły, Drogówka*). Oraz oniryczno-magiczna, za którą odpowiada Pilchowa fraza. Poza niemożliwą do osiągnięcia abstynencją

nic właściwie tych autorów nie łączy. A jednak spotkali się przy filmie *Pod Mocnym Aniołem*. Nagrodzona Nike powieść mitologizuje picie, film Smarzowskiego to jakby jej negatyw, rewers. Pilch, księżę nieuchwytności, jak ironicznie sam siebie nazywa, na jej kartach trzyma się twardo zasady, że „słowo musi przeczyć nałogowi”. Smarzowski wyznaje odwrotną filozofię, na próżno u niego szukać uwznioślenia ekstatycznego wymiaru konsumpcji, więc w ekranizacji nie ma pięknych scen. To jakby zapętłająca się w umyśle trzeźwiejącego deliryka stale ta sama sytuacja. Ucieczki z detoksu i powroty do ośrodka terapii uzależnień – iluzja, że tym razem będzie inaczej.

A dlaczego w ogóle ludzie piją? Nie da się tego logicznie wytłumaczyć. Vinterberg też niczego nie rozstrzyga. Powodem może być wszystko. Przegryany albo wygrany mecz, dobra albo zła pogoda, czytanie Leibniza albo słuchanie Mozarta, uniesienie seksualne albo seksualny głód, doskwierająca normalność albo potrzeba szaleństwa, z tęsknoty albo z nadmiaru spełnienia – jak długo i skrupulatnie wyliczają bohaterowie *Pod Mocnym Aniołem*. Zwiążej odpowiedzi, pod którą zapewne wszyscy by się podpisali, udzielił Koterski. Piję, bo piję. Bo to ja jestem, a mnie wszystko wolno – jak bogu.

Janusz Wróblewski – Krytyk filmowy i publicysta tygodnika „POLITYKA”. Autor książek o tematyce filmowej. Ostatnio wydał „Reżyserów”. Przez wiele lat pełnił funkcję rzecznika prasowego Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. W latach 90. kierował telewizyjnym Pegazem.

Marcin Hycnar

Aktor, reżyser, menedżer kultury. Absolwent Wydziału Aktorskiego (2006) i Wydziału Reżyserii (2016) Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, gdzie obecnie wykłada na kierunku Aktorstwo. Absolwent Podyplomowych Studiów Menedżerów Kultury Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (2021).

W latach 2006–2016 w zespole artystycznym Teatru Narodowego w Warszawie, gdzie zagrał m.in. w spektaklach Agnieszki Glińskiej (*2 maja*, *Poduszyciel*, *Pożegnania*, *Iwona, księżniczka Burgunda*), Bożeny Suchockiej (*Kreacja*), Jerzego Jarockiego (*Kosmos*, *Tango*), Jana Englerta (*Śluby panieńskie*, *Bezimienne dzieło*, *Kordian*), Artura Tyszkiewicza (*Mrok*, *Balladyna*), Grzegorza Wiśniewskiego (*Królowa Margot*).

Jako aktor współpracował także z Teatrem Polskim im. Arnolda Szyfmana w Warszawie (*Makbet*, *Odyseja*), Laboratorium Dramatu (*Agata szuka pracy*, *Absynt*), Teatrem Syrena w Warszawie (*Lawrence & Holloman*, *Trójka do potęgi*), Tito Productions (*Imię*, *Dobrze się kłamie*), Teatrem Polonia (*Mąż i żona*) i Teatrem Dramatycznym m.st. Warszawy (*Amadeusz*).

Brał także udział w wielu produkcjach telewizyjnych i filmach fabularnych oraz spektaklach Teatru Telewizji. Swojego głosu używał w wielu słuchowiskach Teatru Polskiego Radia (m.in.: *Hamlet*, *Żegnaj*, *Judaszu*), a także w filmach i serialach animowanych.

W 2022 roku zagrał Ignacego Koniecznego, głównego bohatera serialu *Sługa narodu* (emisja: 2023), polskiej wersji ukraińskiego serialu o tym samym tytule.

Jego profesjonalnym debiutem reżyserskim był spektakl *Aaa zatrudnimy clowna* z aktorami Teatru Montownia na scenie Och-Teatru

w Warszawie w 2011 roku. Od tego czasu zrealizował spektakle: *Matka Polka terrorystka* Katarzyny Wasilewskiej (Teatr Polonia w Warszawie), *W mrocznym mrocznym domu* Neila LaBute'a oraz *Romeo i Julia* Williama Shakespeare'a (Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie), *Kolorowa, czyli biało-czerwona* Piotra Przybyły oraz *Jakobi i Leidental* Hanocha Levina (Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera w Warszawie), *Tonacja blue* Davida Hare'a, *Opowieści o zwyczajnym szaleństwie* Petra Zelenki, *Fizycy* Friedricha Dürrenmatta oraz *Stramer* Mikołaja Łozińskiego (Teatr Collegium Nobile w Warszawie), *Opowiadanie brazylijskie* Jarosława Iwaszkiewicza oraz *Opowieść zimowa* Williama Shakespeare'a (Teatr Narodowy w Warszawie), *Porachunki z katem* Martina McDonagha i *Księżniczka na opak* wywrócona Calderóna de la Barki w imitacji Jarosława Marka Rymkiewicza (Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie), *Dobrze się kłamie* na podstawie scenariusza filmowego Paolo Genovese oraz *Na zdrowie* Sally Potter (Tito Productions), *Wojna na trzecim piętrze* Pavla Kohouta (Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi), *Słoneczni chłopcy* Neila Simona (Och-Teatr w Warszawie) oraz *Dolce vita* Julii Holewińskiej i Kuby Kowalskiego (Teatr Współczesny w Warszawie).

Jest laureatem m.in.: Nagrody im. Andrzeja Nardellego (2006), Feliksa Warszawskiego (2008 i 2013), Nagrody im. Leona Schillera (2009), Nagrody im. Aleksandra Zelwerowicza (2010), Talentu Trójki (2011), a także Grand Prix Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry” (2012 i 2013).

W latach 2017–2020 pełnił funkcję zastępcy dyrektora – dyrektora artystycznego Teatru im. Ludwika Solskiego w Tarnowie. Od 1 grudnia 2020 roku do 31 maja 2022 roku był dyrektorem Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi.

Adam Krawczuk

Aktor. Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (1996). Współzałożyciel, a zarazem aktor i reżyser Teatru Montownia.

Wyreżyserował w nim spektakl *O mój tato, biedny tato...* oraz one-man show Rafała Rutkowskiego *Seks polski*. Współpracował również z Krzysztofem Materną przy spektaklu *Krzysztof M. Hipnoza* w Teatrze Polonia. Gra gościnnie w spektaklach Och-Teatru, Teatru Polonia, Teatru WARSawy, Spektaklove, impresaryjnego Teatru Gudejko. Ponadto prowadził warsztaty teatralne i wystawiał

spektakle z osadzonymi w zakładach karnych. Zaangażowany jest w warsztatowe prace z młodzieżą.

W 2023 roku wyreżyserował wraz z Maciejem Wierzbickim sztukę *Testosteron*.

Na dużym ekranie wystąpił m.in. w filmach duetu Konecki–Saramonowicz: *Pół serio* (2000), *Ciało* (2003) i *Idealny facet dla mojej dziewczyny* (2009). Wraz z pozostałymi członkami Teatru Montownia zagrał w serialu *Siła wyższa* (2011), a w ostatnich latach w serialach *Miasto skarbów* oraz *Dziewczyny ze Lwowa*.

Marcin Perchuć

Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (1996).

Od 2000 roku pracuje na Wydziale Aktorskim Akademii, w latach 2016–2019 i od 2023 jako dziekan tegoż wydziału.

Zaczynał jednak od dziennikarstwa: był reporterem, korespondentem, montażystą, przeprowadzał wywiady i audycje dla Radia Kolor, pracował również w Radiu Wawa.

Od 1996 roku jest aktorem Teatru Montownia. Zagrał w wielu spektaklach tej grupy, m.in.: *Szelmostwa Skapena* Molière'a w zespołowej reżyserii Teatru Montownia (1996), *Śpiew nocy letniej* według Williama Shakespeare'a w reż. Macieja Wojtyzki (1997), *Historia o raju utraconym, czyli... będzie lepiej* w reż. Piotra Cieplaka (1999), *Po naszymu* Olgierda Świerzewskiego w zespołowej reżyserii (1999), *Smutna*

królowna Michała Walczaka w reż. Pawła Aignera (2004).

Wystąpił w *Próbach* Bogusława Schaeffera w reż. Waldemara Śmigasiewicza w Teatrze Studio Buffo (2008) i spektaklach Tito Productions (m.in. *Dobrze się kłamie* w reż. Marcina Hyncnara, 2019). Gościnnie można go zobaczyć w Teatrze Polonia, Och-Teatrze i Teatrze 6. Piętro w Warszawie.

Na dużym ekranie zagrał m.in. w filmach duetu Konecki–Saramonowicz: *Pół serio* (2000), *Ciało* (2003), *Idealny facet dla mojej dziewczyny* (2009), a także *Mała wielka miłość* (2008) Łukasza Karwowskiego i *Wałęsa. Człowiek z nadziei* (2013) Andrzeja Wajdy. Najważniejszą rolę serialową była kreacja premiera Konstantego Turskiego w serialu Agnieszki Holland *Ekipa* (2008). Znany jest również z takich seriali jak: *Siła wyższa*, *Lekarze*, *Usta usta*, *General*, *Barwy szczęścia*, *Twarzą w twarz*, *Bulionerzy*.

Maciej Wierzbicki

Aktor. Absolwent Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (1996); obecnie wykładowca na tym wydziale. Razem z Adamem Krawczukiem, Rafałem Rutkowskim i Marcinem Perchuciem od ponad 20 lat tworzy Teatr Montownia. Występuje gościnnie w spektaklach Teatru Polonia, Och-Teatru, Teatru Kamienica w Warszawie, Teatru STU w Krakowie oraz impresaryjnego Teatru Gudejko. Zdobywca licznych nagród zespołowych dla Teatru Montownia.

Na dużym ekranie wystąpił m.in. w filmach duetu Konecki-Saramonowicz: *Pół serio* (2000) i *Ciało* (2003); zagrał również w takich produkcjach jak: *Job, czyli ostatnia szara komórka* Konrada Niewolskiego (2006), *Magiczne drzewo* Andrzeja Maleszki (2008), *Mała wielka miłość* Łukasza Karwowskiego (2008), *Ostatnia akcja* Michała Rogalskiego (2009), *Maraton tańca* Magdaleny Łazarkiewicz (2010), *Uwikłanie* Jacka Bromskiego (2011). Znany jest także z seriali: *Bulionerzy*, *Dwie strony medalu*, *Oficer*, *Oficerowie*, *Dom nad rozlewiskiem*, *Miłość nad rozlewiskiem*, *Życie nad rozlewiskiem* i *Pensjonat nad rozlewiskiem*, *Siła wyższa*.

Thomas Vinterberg

Jeden z najślynniejszych duńskich współczesnych reżyserów filmowych, współzałożyciel grupy filmowców Dogma 95 i twórca jej pierwszego filmu – *Festen* (1998, m.in. Nagroda Jury na Festiwalu Filmowym w Cannes).

Jako pierwszy w historii Duńczyk dostał Oscara – za *Na rauszu* (2020) właśnie. Film ten nagrodzony został też nagrodą BAFTA, Césarem oraz czterema Europejskimi Nagrodami Filmowymi, a w *San Sebastian* – Srebrną Muszlą dla Madsa Mikkelsena jako Najlepszego Aktora. Ale już wcześniej Vinterberg miał nominację do Oscara (i Złotego Globu) za *Polowanie* (2012), za które także Mads Mikkelsen otrzymał nagrodę dla Najlepszego Aktora na Festiwalu Filmowym w Cannes.

Wcześniej Vinterberg zwrócił uwagę filmem *Kursk* (2019) o katastrofie rosyjskiego okrętu podwodnego w 2000 roku, a przede wszystkim *Komuną* (2016), za którą Trine Dyrholm dostała Srebrnego Niedźwiedzia w kategorii Najlepsza Aktorka na Berlinale.

Inne warte uwagi dzieła Vinterberga to m.in.: adaptacja powieści Thomasa Hardy'ego *Z dala od zgiełku* (2015) z Matthiasem Schoenaertsem i Carey Mulligan, *Moja droga Wendy* (2005) według scenariusza Larsa von Triera oraz *Wszystko dla miłości* (2003) z Joaquinem Phoenixem, Claire Danes i Seanem Pennem.

Tobias Lindholm

Duński scenarzysta i reżyser filmowy. Stały współpracownik Thomasa Vinterberga, z którym dwukrotnie zdobył Europejską Nagrodę Filmową dla najlepszego scenarzysty za filmy *Polowanie* (2012) i *Na rauszu* (2020).

Jego debiutem reżyserskim był dramat więzienny *R* (2010), kolejny jego film, *Porwanie* (2012), miał premierę w sekcji „Horyzonty” na 69. Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Wenecji, a następny, *Wojna* (2015), o duńskim wojskowym oskarżonym o zbrodnię wojenną w czasie służby w Afganistanie, nominowano do Oscara dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego.

Wojciech Stefaniak

Ukończył (z wyróżnieniem) Wydział Wzornictwa Przemysłowego Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, zwyciężając w Konkursie im. Zdzisława Czermańskiego na najlepszy dyplom tej uczelni. Był stypendystą Ministerstwa Kultury i Sztuki. Wiele podróżował, co oprócz przyjemności, było również pogłębianiem doświadczeń zawodowych.

Przypadek i kilka miesięcy spędzonych w Argentynie w 1995 roku sprawiły, że jego zainteresowania artystyczne skierowały się ku scenografii. Tej dziedzinie do dzisiaj pozostaje wierny, mając na swoim koncie realizację ponad 400 dramatycznych sztuk teatralnych, oper, musicali, wielu koncertów i aranżacji wystawienniczych. Pracuje z cenionymi polskimi reżyserami teatralnymi i filmowymi. Realizuje również projekty z dziedziny architektury wnętrz, grafiki użytkowej, ale wiodącą dziedziną jest jednak scenografia.

Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, m.in.: statuetki „Aciu” dla najpopularniejszego scenografa na Litwie, nagrody prezydenta Kalisza za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz wyróżnienie za scenografię w Teatrze Łąźnia Nowa w Krakowie na XI Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej w 2005 roku. Dostał też łódzką Złotą Maskę za najlepszą scenografię w sezonie 2010/11, a w 2023 roku – wyróżnienie w dziedzinie kultury od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Jacek Telenga

Absolwent filologii germańskiej oraz szwedzkiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Ukończył warsztaty przekładu literackiego w SödertörnsHögskola w Sztokholmie. Związany z TR Warszawa od 2010 roku. Współpracował z takimi reżyserami jak Krystian Lupa, Grzegorz Jarzyna, Rene Pollesch.

Anna Hop

Choreografka, tancerka, pedagog. Tancerka Polskiego Baletu Narodowego. Absolwentka Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Romana Turczynowicza w Warszawie i Uniwersytetu Warszawskiego.

Choreograficznie zadebiutowała w 2010 roku na deskach Teatru Wielkiego – Opery Narodowej. Twórczyni spektakli: *Don Kichot* (2023) dla Opery na Zamku w Szczecinie, *Exodus* (2021) oraz *Mąż i żona* (2019) dla Polskiego Baletu Narodowego, *Karnawał zwierząt* (2017) dla Opery Wrocławskiej, *Pupa* (2015) dla Polskiego Baletu Narodowego, *Bajki ci opowiem* dla Baletu Opery na Zamku w Szczecinie (2013).

W kwietniu 2023 roku zadebiutowała na scenie The Royal Opera House w Londynie choreografią *La gazza ladra*. Autorka *The Fall of Dora Maar* (2023) – jednej z ośmiu prac w cyklu *Picasso Dance* dla ARTE Concert Fr. Autorka choreografii do muzyki Fryderyka Chopina dla Lucii

Lacarry i Matthew Goldinga, stanowiącej część ich spektaklu *Fordlandia*.

Tworzyła choreografie m.in. dla Den Norske Opera & Ballett w Oslo, The Royal Ballet School Antwerp, Scuola di Danza Il Balletto – Castelfranco Veneto, Teatru Wielkiego – Opery Narodowej, Teatru Narodowego i Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Współpracowała również jako choreografka, autorka ruchu scenicznego i reżyserka przy produkcjach operowych, filmowych, reklamowych, musicalowych, chóralnych oraz spektaklach dramatycznych, galach, teledyskach i miniaturach filmowych. Od 2013 roku współpracuje z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, prowadząc w ramach projektów edukacyjnych warsztaty i tworząc liczne spektakle.

Laureatka wielu konkursów, m.in.: Perły Tańca 2019 – najlepszy spektakl taneczny *Karnawał zwierząt*, XVI Teatralne Nagrody Muzyczne im. Jana Kiepury – tytuł Najlepszego Choreografa roku 2021 za *Exodus*.

Katarzyna Łuszczuk

Reżyserka światła. Studiowała na Wydziale Wiedzy o Teatrze w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie i na Wydziale Polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim. W Och-Teatrze i w Teatrze Polonia wyreżyserowała światła do 16 spektakli.

W latach 2002–2020 była stałą asystentką Krzysztofa Warlikowskiego, współpracując z nim m.in. przy spektaklach: *Dybuk*, *Między dwoma światami*, *Krum*, *Anioły w Ameryce*, *(A)pollonia*, *Koniec*, *Opowieści afrykańskie według Szekspira*, *Kabaret Warszawski*, *Francuzi* i *Wyjeżdżamy*. Podróżując z tymi spektaklami, pracowała w ponad 70 teatrach na całym świecie.

Przez wiele lat koordynowała pracę zespołu Krzysztofa Warlikowskiego, najpierw w TR Warszawa, a następnie w Nowym Teatrze w Warszawie, gdzie pracowała jako asystentka dyrektora artystycznego.

Wyreżyserowała światła do ponad stu przedstawień w całej Polsce. Współpracowała m.in. z Agatą Dudą-Graczą, Pawłem Passinim, Małgorzatą Bogajewską, Krystyną Jandą, Michałem Borchuchem, Wiktorem Rubinem,

Marcinem Liberem, Agnieszką Glińską, Jerzym Stuhrem, Przemysławem Wojcieszkiem, Tomaszem Cyzem, Bogusławem Lindą, Claude'em Bardouilem, Markiem Kalitą, Renate Jett, Andrzejem Domalikiem.

W 2015 roku przewodniczyła jury festiwalu Tanec Praha, nagradzającego najlepsze światła w spektaklach teatru tańca, prowadziła masterclass w Olomuńcu w Czechach i Sao Paulo w Brazylii, a od 2021 roku współpracuje jako Head Tutor modułu „światło” w międzynarodowym programie edukacyjno-artystycznym *Music. Multimedia. Management*, organizowanym przez Filharmonię im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie i Festiwal Fjord Cadenza w Skodje w Norwegii.

Jest laureatką Złotego Krzyża Sceny – najważniejszej teatralnej nagrody litewskiej – za reżyserię światła w spektaklu *Między nogami Leny czyli zaśniećie najświętszej Marii Panny według Michelangela Caravaggia* w reż. Agaty Dudy-Graczą, zrealizowanego w Klaipėdos dramos teatras, z którym obecnie współpracuje.

Małgorzata Domańska

Kostiumografka i scenografka. Jest autorką i współautorką kostiumów do filmów (m.in.: *Przez dotyk* w reż. Magdaleny Łazarkiewicz, *Wielki Szu* w reż. Sylwestra Chęcińskiego, *Odwet* w reż. Tomasza Zygadły, *Lubię nietoperze* w reż. Grzegorza Warchoła), a także spektakli Teatru Telewizji (*I Bogu dzięki* oraz *Rozmowy z moją matką*). Stworzyła scenografię do *Malżeństwa* Marii Kowalskiej w reż. Macieja Domańskiego w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu.

W Teatrze Polonia i Och-Teatrze, z którymi związana jest od początku ich istnienia, przygotowywała kostiumy m.in. do spektakli w reżyserii Krystyny Jandy: *Lament na placu Konstytucji*, *Związek otwarty*, *Lekcje stepowania*, *Przedstawienie świąteczne w szpitalu św. Andrzeja*. Scenografię i kostiumy przygotowała też m.in. do *Białej bluzki* w reż. Magdy Umer i *Nosa* w reż. Janusza Wiśniewskiego. Jest autorką scenografii do spektakli: *Ich czworo* w reż. Jerzego Stuhra, *Jekyll/Hyde* w reż. Jakuba Porcariego, *Porozmawiajmy po niemiecku* w reż. Łukasza Kosa. Jako asystentka scenografa współtworzyła ponad 130 przedstawień.

Magdalena Kłosińska

Z Fundacją Krystyny Jandy na Rzecz Kultury związana od samego początku, zaczynała w Teatrze Polonia przy pracy nad spektaklem *Stefcia Ćwiek w szponach życia* w reż. Krystyny Jandy. Potem była inspicjentką wielu przedstawień zarówno w Teatrze Polonia (m.in. *Wątpliwość* Johna Patricka Shanleya w reż. Piotra Cieplaka, *Ojciec polski* Michała Walczaka, *Miłość ci wszystko wybaczy* Przemysława Wojcieszka, *Piękny nieczuły* Jeana Cocteau w reż. Edwarda Wojtaszka, *Klaps! 50 twarzy Greya* w reż. Johna Weisgerbera, *Alicja po drugiej stronie lustra* Lewisa Carrolla w reż. Przemysława Jaszczaka (z grupą PAPAHEMA), *Krzesa* Eugène'a Ionesco w reż. Piotra Cieplaka, jak i w Och-Teatrze, m.in. *Aaa zatrudnimy clowna* Mateia Visneca w reż. Marcina Hycnara, *Wąsy* i *Miss HIV* Macieja Kowalewskiego, *Mayday* i *Mayday 2* Raya Cooneya w reż. Krystyny Jandy oraz w Och-Cafe: *Pierwsza Dama* M. Kilburg Reedy w reż. Grzegorza Warchoła, *Romanca* Jacka Chmielnika w reż. Wojciecha Malajkata.

Uwielbia chodzić po górach, interesuje się historią himalaizmu, a także kosmologią i metafizyką. Z pasji jest masażystką.

Paweł Nowicki

Realizator multimedii. Z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury związany od 2013 r. Twórca animacji do spektakli *One Mąż Show* Szymona Majewskiego, *Mgnienie* oraz *Na pierwszy rzut oka* w reż. Adama Sajnuka.

Współtwórca wielu zespołów muzycznych oraz uczestnik nagrań płytowych polskiej sceny folkowej i eksperymentalnej. Laureat Grand Prix Festiwalu Polskiego Radia „Nowa Tradycja” w 2012 r. Od 2018 r. zajmuje się też terapią dźwiękiem z użyciem gongów i mis dźwiękowych. Od 2018 r. prowadzi jednoosobową manufakturę gongów Raw Gongs.

Rafał Piotrowski

Absolwent Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej. Z Fundacją Krystyny Jandy na Rzecz Kultury związany od momentu inauguracji Dużej Sceny, czyli od grudnia 2006 roku.

Reżyser światła do spektakli Teatru Polonia: *Depresja komika*, *Krzesa*, *Winny*, *Wszystko, co najlepsze*. Realizator światła wielu sztuk w Teatrze Polonia i Och-Teatrze.

Michał Tatara

Akustyk, realizator dźwięku. Od 2009 roku pracował przy projekcjach filmowych, spektaklach teatralnych i koncertach w Kinoteatrze Uciecha. W 2012–2015 związany z Teatrem Rozrywki w Chorzowie. Pracował przy ogromnych realizacjach musicalowych takich jak *Billy Elliot*, nagłaśniając zespoły orkiestry, wokalny czy aktorski. Współpracował także z takimi artystami, jak: Soyka, Waglewski Fisz Emade, Janusz Radek, Maciej Balcar, Kamil Bednarek, Norbi, Michał Bajor, Maciej Maleńczuk. Od 2015 roku związany z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury.

Od 2017 roku prowadzi zajęcia praktyczne w technikum o profilu realizacji dźwięku.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ
TEATRU POLONIA I OCH-TEATRU

Szanowni Państwo,

Zwracamy się z propozycją dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polonia i Och-Teatru, które powołaliśmy jesienią 2014 roku przy naszej Fundacji. Jego celem jest stworzenie nowej w Polsce tradycji współfinansowania przedsięwzięć artystycznych teatrów przez indywidualnych odbiorców.

Czerpiąc inspirację z popularnych za granicą wzorców, proponujemy Państwu wejście do grona Widzów, którzy wspierają teatr finansowo, tym samym stając się nie tylko entuzjastami sztuki, ale i jej mecenasami.

Przygotowaliśmy trzy modele wspierania Teatru Polonia i Och-Teatru, na każdym poziomie oferując rozmaite korzyści, od zniżek na bilety po zaproszenia na premiery i wsparcie indywidualnego opiekuna. Zapraszamy do zostania naszym Sympatykiem, Darczyńcą lub Mecenasem. Każdy z tych modeli związany jest z roczną opłatą, która przyczyni się do powstania kolejnych produkcji w naszych teatrach.

Obecnie w gronie Mecenasów są: pan Zbigniew Canowiecki, państwo Aleksandra i Krzysztof Kamińscy, pan Mateusz Macher, pani Joanna Mikołajczyk, pan Rafał Osiecki, pani Barbara Pająk, pani Katarzyna Roszak-Mazurek, pani Halina Roszak, pani Amelia Śliwińska, pan Piotr Topolski, pani Małgorzata Wierzchowska, przyjaciele z Paryża.

Dziękujemy Państwu za okazane wsparcie.

Jeżeli byliby Państwo zainteresowani szczegółami oraz sposobem dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół, prosimy o kontakt drogą telefoniczną pod numerem +48 534 885 889 lub drogą mailową: towarzystwo@teatrpolonia.pl.

Twórzmy razem teatr, dla siebie i dla innych.

Z wyrazami szacunku

Zespół Fundacji Krystyny Jandy na Rzecz Kultury

JANDA

b ą d ż p r a w d z i w a ...

forte NOWA FORMUŁA KREMU Nr 1

Oparta na **ZŁOTYM NOŚNIKU 24-karatowym**, który poprawia biodostępność i skuteczność działania składników przeciwzmarszczkowych.

Zwiększa tym samym potencjał ich działania.

UNIKALNA, AUTORSKA TECHNOLOGIA NICI KOSMETYCZNYCH

Ukierunkowana na uzyskanie efektu **głębokiej rekonstrukcji** – jak przy zabiegu niciami odmładzającymi. Skoncentrowana na zwiększeniu gęstości włókien kolagenu oraz poprawie napięcia skóry. **Sptyca głębokość zmarszczek nawet o 16% w 15 min.** Dla poprawy jędrności i owalu twarzy.

„Dla
jeszcze
piękniejszej,
młodszej
wyglądającej skóry.”

Polecam,
♥ *Krzyszyna Janda*

Dostępne w drogeriach **RÖSSMANN** i na janda.pl

RADIO
NOWY ŚWIAT

muzyka
publicystyka
autorskie audycje
podcasty

i wiele więcej...

www.nowyswiat.online

•

PRZED W /AN/ TRAKCIE NAD

•

zawsze blisko sztuki // amaristo.pl

Agencja Cateringowa / Bufet Teatru Polonia /
Galeria Przy Teatrze / Och Cafe //

Premiery dofinansowane przez:

Doradca prawny teatrów:

Partner premier:

A//.ARISTO

Mecenas technologiczny teatrów:

Patroni medialni:

Partner teleinformatyczny teatrów:

Program wydrukowano w:

Projekt graficzny:

progressivo

Portrety aktorów i zdjęcia z prób: **Katarzyna Kural-Sadowska**

Projekt plakatu: **Andrzej Kłosiński**

Kasa i foyer teatru są wynajmowane od **m.st. Warszawy – Dzielnicy Śródmieście**.

PREZESKA FUNDACJI

Krystyna Janda

CZŁONKOWIE RADY FUNDACJI

Marcin Gędziorowski, Magda Umer, Cezary Żak

DYREKTORKA FUNDACJI

KRYSTYNY JANDY NA RZECZ KULTURY

Alicja Przerazińska

DYREKTOR DS. FINANSOWYCH

Aleksander Szafrąński

SPECJALISTKA

DS. KSIĘGOWO-PLACOWYCH

Barbara Łotocka

ORGANIZACJA PRACY TEATRÓW

Jolanta Bielasta, Barbara Bogucka, Kinga Smolińska

KOORDYNACJA PRACY ARTYSTYCZNEJ

Ewa Ratkowska, Zuzanna Szostek

KOMUNIKACJA, PR I MARKETING

Edyta Bach, Jacek Rakowiecki, Kinga Smolińska

IMPRESARIAT

Klaudia Błazik, Iwona Gradkowska-Kosmala, Zuzanna Szostek

WYNAJMY

Kinga Smolińska

BIURO OBSŁUGI WIDZA

Tomasz Harlejczyk, Aleksandra Walasiak

KASA BILETOWA

Piotr Bajcar, Marika Cudak, Tomasz Harlejczyk, Janina Staros, Aleksandra Walasiak, Sylwia Wrzosek

KIEROWNIK OBSŁUGI WIDOWNI

Krzysztof Wołyniec

PRODUCENCI WYKONAWCZY/INSPICJENCI

Klaudia Błazik, Magdalena Kłosińska, Cezary Margiela, Rafał Rossa

KIEROWNICY TECHNICZNI

Małgorzata Domańska (scenografia i kostiumy), Tomasz Przystępny, Tomasz Rusek (scena), Waldemar Zatorski

OŚWIETLENIE, AKUSTYKA I MULTIMEDIA

Michał Cacko, Tatiana Czabańska, Maciej Gendek, Marcin Głos, Paweł Nowicki, Rafał Piotrowski, Michał Suwiński, Adam Szadkowski, Michał Tatar, Waldemar Zatorski

OBSŁUGA SCENY

Łukasz Figa, Emil Kula, Grzegorz Orłowski, Tomasz Przystępny, Tomasz Rusek, Andrzej Solis, Przemysław Świętochowski, Piotr Zwolak

FRYZJERZY/CHARAKTERYZATORZY

Anna Czerwińska, Hubert Grabowski, Katarzyna Marciniak, Zuzanna Szostek, Sylwia Wrzosek

GARDEROBIANE

Agnieszka Błaszczak, Ewa Klimaszewska, Maria Pińkowska, Anna Sokołowska

Dane teleadresowe

Teatr Polonia

ul. Marszałkowska 56
00-545 Warszawa
tel. 22 622 21 32

Och-Teatr

ul. Grójecka 65
02-094 Warszawa
tel. 22 589 52 00

Kasy biletowe czynne: pon.-sob.
od godz. 10:00, niedz. od godz. 12:00
do rozpoczęcia przedstawień.

bilety@teatrpolonia.pl oraz online
www.teatrpolonia.pl
bilety@ochteatr.com.pl oraz online
www.ochteatr.com.pl

NAJBLIŻSZE PREMIERY

TEATR POLONIA

Tadeusz Słobodzianek

GENIUSZ

Reżyseria: Jerzy Stuhr

Obsada: Jacek Braciak,
Paweł Ciołkosz, Łukasz Garlicki,
Jerzy Stuhr

Premiera: luty 2024

OCH TEATR

Jerzy Dobrowolski, Stanisław Tym

CIEMNY GRYLAŻ

Reżyseria: Cezary Żak

Obsada: Marta Chodorowska,
Izabela Dąbrowska, Katarzyna
Koleczek, Ilona Ostrowska, Weronika
Warchoł, Jarosław Boberek, Michał
Sitarski, Wojciech Solarz, Krzysztof
Szczepaniak, Grzegorz Warchoł, Jakub
Zajęc, Michał Zieliński, Cezary Żak

Premiera: marzec 2024